

INFORME 25/2018

DEPARTAMENT
DE TREBALL, AFERS
SOCIALS I FAMÍLIES
SUBVENCIONS DE LA
DIRECCIÓ GENERAL
D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA
I L'ADOLESCÈNCIA,
EXERCICI 2016

INFORME 25/2018

**DEPARTAMENT
DE TREBALL, AFERS
SOCIALS I FAMÍLIES**
SUBVENCIIONS DE LA
DIRECCIÓ GENERAL
D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA
I L'ADOLESCÈNCIA,
EXERCICI 2016

Edició: desembre de 2018

Document electrònic etiquetat per a persones amb discapacitat visual

Pàgines en blanc inserides per facilitar la impressió a doble cara

Autor i editor:

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Publicació subjecta a dipòsit legal d'acord amb el que preveu el Reial decret 635/2015, del 10 de juliol

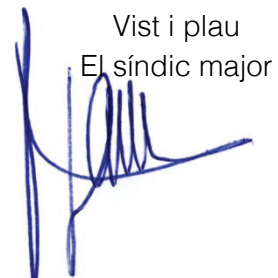
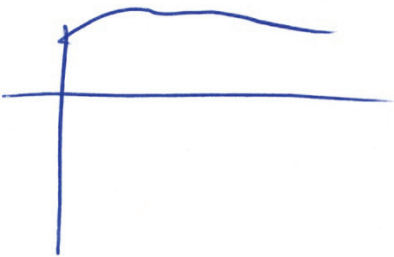
MANEL RODRÍGUEZ TIÓ, secretari general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

CERTIFICO:

Que a Barcelona, el dia 20 de novembre del 2018, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, Jaume Amat i Reyero, amb l'assistència dels síndics Jordi Pons i Novell, Miquel Salazar Canalda, Joan-Ignasi Puigdollers i Noblom i Emma Balseiro Carreiras, actuant-hi com a secretari el secretari general de la Sindicatura, Manel Rodríguez Tió, i com a ponent el síndic major, Jaume Amat i Reyero, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 25/2018, relatiu al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, subvencions de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, exercici 2016.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 21 de novembre de 2018

Vist i plau
El síndic major
Jaume Amat i Reyero

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	8
1. INTRODUCCIÓ	9
1.1. INFORME	9
1.1.1. Objecte i abast.....	9
1.1.2. Metodologia	9
1.1.3. Activitats i organització	10
2. FISCALITZACIÓ	10
2.1. SUBVENCIONS.....	12
2.1.1. Subvencions amb concurrència.....	12
2.1.2. Subvencions directes.....	18
2.2. PRESTACIONS SOCIALS DE CARÀCTER ECONÒMIC	20
2.2.1. Prestació per a l'acolliment de menors d'edat tutelats per la Generalitat.....	21
2.2.2. Prestació per a menors d'edat en situació de risc.....	23
2.2.3. Prestació per a joves extutelats.....	26
3. CONCLUSIONS	28
3.1. OBSERVACIONS.....	28
3.2. RECOMANACIONS	31
4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	32
4.1. AL·LEGACIONS REBUDES.....	33
4.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS.....	44

ABREVIACIONS

CEESC	Col·legi d'Educaiores i Educadors Socials de Catalunya
DGAIA	Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència
EAIA	Equip(s) d'atenció a la infància i l'adolescència
FEDAIA	Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i l'Adolescència
M€	Milions d'euros

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INFORME

1.1.1. Objecte i abast

La Sindicatura de Comptes, com a òrgan fiscalitzador del sector públic de Catalunya, d'acord amb la normativa vigent i en compliment del seu Programa anual d'activitats, emet aquest informe de fiscalització limitada relatiu a les subvencions corrents de l'article 48 del pressupost de despeses de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, corresponent a l'exercici 2016.

L'objecte d'aquest informe és fiscalitzar les subvencions i altres prestacions atorgades pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies amb càrrec a les consignacions de l'article 48, A famílies, institucions sense fi de lucre i altres ens corporatius, del pressupost de despeses de la DGAIA, de l'exercici 2016. Inclou la fiscalització de les convocatòries realitzades, de les prestacions i subvencions atorgades i del compliment de les obligacions per part dels beneficiaris. Pel que fa a les subvencions, també s'han analitzat les atorgades de forma directa.

Encara que l'àmbit temporal d'aquest informe ha estat l'exercici 2016, quan s'ha considerat necessari per completar el treball, s'ha ampliat a períodes anteriors o posteriors.

Les conclusions de l'informe inclouen les observacions més significatives, els incompliments normatius detectats i les recomanacions sobre les millores en la gestió de les subvencions i les prestacions en alguns dels aspectes que s'han posat de manifest durant la realització del treball.

1.1.2. Metodologia

El treball de fiscalització s'ha dut a terme d'acord amb els principis i normes internacionals de fiscalització del sector públic generalment acceptats i ha inclòs totes aquelles proves, de compliment i substantives, que s'han considerat necessàries per obtenir evidències suficients i adients per poder expressar les conclusions que s'exposen en l'informe.

Per a les subvencions atorgades en règim de concurrència competitiva, s'han revisat les bases reguladores, les convocatòries i el procediment per a la concessió, i també el compliment de les obligacions per part dels beneficiaris i el control que s'exerceix sobre el compliment. Pel que fa a les subvencions de concessió directa, s'ha analitzat el procediment d'atorgament, les raons que motiven l'exclusió de convocatòria pública, el contingut de les resolucions i els convenis a través dels quals s'han canalitzat aquestes subvencions, la documentació justificativa i el pagament.

Per a les prestacions de caràcter econòmic, s'ha analitzat la naturalesa i les quanties atorgades, i el compliment de les condicions per a la concessió i el manteniment del dret a ser-ne beneficiari.

1.1.3. Activitats i organització

La DGAIA és l'òrgan encarregat de les polítiques d'infància i adolescència de Catalunya. Depèn de la Secretaria d'Afers Socials i Famílies del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. L'any 2016, aquest Departament estava sota la direcció de la consellera Dolors Bassa i Coll.

La DGAIA promou el benestar de la infància i l'adolescència en alt risc de marginació social amb l'objectiu de contribuir al seu desenvolupament personal. També exerceix la protecció i tutela dels infants i adolescents desemparats.

Les seves principals línies d'actuació són les següents:

- Planificar, dirigir i executar les competències en matèria de menors en situació de risc social.
- Protegir i tutelar els menors desemparats.
- Promoure programes d'orientació i integració social dels menors tutelats i extutelats per majoria d'edat i d'inserció sociolaboral a partir dels setze anys.
- Implementar les recomanacions de l'Observatori dels Drets de la Infància.
- Promoure sistemes de gestió i comunicació adients.

Per dur a terme aquestes funcions, la DGAIA disposa de l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats (ASJTET) i la Unitat de Planificació i Avaluació de Polítiques i Serveis.

L'any 2016 el pressupost definitiu del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies era de 2.804,76 M€, dels quals 214,72 M€ corresponien a la DGAIA.

Dins del pressupost de la DGAIA, les despeses previstes per a l'article 48 van ser de 28,07 M€ i incloïen subvencions per a entitats en règim de concurrència, subvencions directes i prestacions socials de caràcter econòmic. Aquests ajuts s'incloïen en el marc del Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència 2015-2018 establert per al Departament de Benestar Social i Família, que dona compliment al pla estratègic de subvencions establert per l'article 8 de la Llei 38/2003, del 17 de novembre, general de subvencions.

2. FISCALITZACIÓ

L'any 2016 la DGAIA va disposar d'un pressupost definitiu de 28,07 M€ per a l'article 48, Transferències corrents a famílies, institucions sense fi de lucre i altres ens corporatius. Les

obligacions reconegudes en l'exercici amb càrrec a aquestes consignacions van ser de 25,91 M€.

En el quadre següent es presenten les despeses enregistrades en aquest article pressupostari durant l'exercici 2016:

Quadre 1. Execució del pressupost de despeses de la DGAIA. Exercici 2016

Concepte	Crèdits inicials	Modificacions	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes	Pagaments
Programa 317					
480. Prestacions per a joves extutelats	6.000.000	(555.421)	5.444.579	5.394.636	5.394.636
481. A fundacions	1.314.000	(653.057)	660.943	352.242	352.242
482. A altres institucions sense fi de lucre i a altres ens corporatius	440.580	(383.403)	57.177	403.807	402.922
Total article 48, programa 317 (a)	7.754.580	(1.591.881)	6.162.699	6.150.685	6.149.800
Programa 318					
480. Prestacions per l'acolliment de menors tutelats per la Generalitat	15.000.000	1.200.000	16.200.000	15.604.477	15.603.753
481. A fundacions	1.289.540	1.817.865	3.107.405	1.544.503	1.539.360
482. A altres institucions sense fi de lucre i a altres ens corporatius	3.212.830	(615.194)	2.597.636	2.609.958	2.563.598
Total article 48, programa 318 (b)	19.502.370	2.402.671	21.905.041	19.758.938	19.706.711
Total article 48	27.256.950	810.790	28.067.740	25.909.623	25.856.511
Total capítol 4, Transferències corrents	95.874.621	10.242.331	106.116.952	101.552.631	99.366.862
Despeses article 48 / capítol 4 (%)				25,5	
Article 48, variació 2014-2016 (%)	12,3		19,2	10,6	31,4

Imports en euros.

Font: Compte General de la Generalitat de Catalunya, exercici 2016.

Notes:

(a) Programa 317: Inclusió social i lluita contra la pobresa.

(b) Programa 318: Atenció a la infància i l'adolescència.

(c) L'any 2016, la Direcció d'Atenció a la Infància i l'Adolescència va tramitar nou expedients de modificació de crèdit, set d'ells per transferències de crèdit, un per generació i un per incorporació de crèdit.

L'import de les obligacions reconegudes l'any 2016 amb càrrec a l'article 48 del pressupost de la DGAIA inclou les despeses imputades al programa pressupostari 317, Inclusió social i lluita contra la pobresa, amb 6,15 M€, que representa el 23,7% de l'article, i al programa 318, Atenció a la infància i l'adolescència, amb 19,76 M€, que correspon al 76,3% del total de la despesa de l'article.

El conjunt d'aquestes despeses correspon a:

- Subvencions atorgades en el marc de la convocatòria ordinària per a la concessió de subvencions per a entitats, aprovada per la Resolució 964/2016, de l'11 d'abril del 2016, del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (vegeu l'apartat 2.1.1).
- Subvencions directes (vegeu l'apartat 2.1.2).
- Prestacions socials de caràcter econòmic (vegeu l'apartat 2.2).

2.1. SUBVENCIONS

2.1.1. Subvencions amb concurrència

Les subvencions atorgades per la DGAIA en règim de concurrència són subvencions a entitats i s'inclouen en la convocatòria ordinària aprovada l'11 d'abril del 2016 pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, mitjançant la Resolució TSF/964/2016, registrada en la Base de dades nacional de subvencions en compliment de l'article 18 de la Llei general de subvencions.

L'import màxim destinat a les accions subvencionables de tot el Departament va ser de 50,01 M€, amb càrrec a les partides dels pressupostos de la Generalitat dels exercicis 2016 i 2017. Posteriorment, mitjançant la Resolució TSF/2212/2016, del 29 de setembre, el Departament va modificar la dotació pressupostària de la convocatòria fins a 51,86 M€.

Les Bases de la convocatòria esmentada van ser aprovades mitjançant l'Ordre TSF/75/2016, del 7 d'abril, i preveien un conjunt de línies i accions subvencionables per a activitats, projectes i serveis socials. Tres de les línies incloses en la convocatòria (les línies B, C i I) van ser finançades amb càrrec al pressupost de subvencions de la DGAIA, per un màxim de 4,90 M€.

Quadre 2. Convocatòria ordinària de subvencions a entitats, per línies d'acció de la DGAIA. Exercici 2016

Línies subvencionables	Anualitat 2016	Anualitat 2017	Total
B. Programes d'atenció social i educativa per a infants i adolescents en situació de risc social	220.917	11.627	232.544
C. Programes i actuacions de suport a joves tutelats i extutelats	727.699	38.300	765.999
I. Programes d'intervenció socioeducativa adreçats a infants i adolescents en situació de risc	3.705.112	195.006	3.900.118
Total	4.653.728	244.933	4.898.661

Imports en euros.

Font: Resolució TSF/2212/2016, del 29 de setembre.

Una vegada comunicada la Resolució provisional a les entitats, algunes d'elles van presentar al·legacions, moltes de les quals van ser recollides en una Resolució definitiva d'atorgament publicada el 4 de novembre al portal web del Departament. Aquestes al·legacions van afectar l'import d'algunes de les línies de subvencions de la convocatòria esmentada, i van suposar un increment de 67.885 € per al conjunt de les subvencions a atorgar pel Departament, i de 8.030 € per a les atorgades per la DGAIA per a la línia B.

Per Resolució del secretari general del Departament del 3 de novembre del 2016 es va atorgar un import total de 51,93 M€ per a totes les línies d'acció, i una bestreta inicial del 95% dels imports atorgats a tots els beneficiaris.

D'acord amb les bases de la convocatòria, un cop publicada la Resolució definitiva de la convocatòria es va tramitar el document d'obligació en el pressupost de l'exercici 2016

d'una bestreta del 95% de la quantitat atorgada. La tramitació del document d'obligació del 5% restant es va iniciar un cop justificada correctament la subvenció i acomplerta, a judici de l'òrgan gestor, la seva finalitat, l'any 2017.

La Sindicatura va demanar al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies el detall de totes les subvencions sol·licitades i atorgades per a les línies B, C i I de la convocatòria de referència. L'any 2016, la DGAIA va gestionar un total de dos-cents onze expedients de sol·licitud per al conjunt d'aquestes tres línies i va atorgar subvencions per a activitats, projectes i serveis socials en cent setanta-cinc casos i per 4,89 M€, d'acord amb el desglossament següent:

Quadre 3. Expedients tramitats, per línies i accions subvencionables de la DGAIA. Exercici 2016

Línies i accions subvencionables	Nombre d'expedients sol·licitats	Import sol·licitat	Nombre d'expedients atorgats	Import atorgat
B. Programes d'atenció social i educativa per a infants i adolescents en situació de risc social B1. Programes preventius d'intervenció socio-educativa diària en el marc dels esplais B2. Programes de lluita contra els maltractaments a infants i a adolescents	55	994.773	47	240.574
C. Programes i actuacions de suport a joves tutelats i extutelats C1. Programes de suport a l'habitatge i d'acompanyament en habitatges per a joves, suport educatiu, psicològic, jurídic i sociolaboral C2. Programes diürns preventius per a joves en situació de risc, adreçats a la integració social	52	1.363.355	40	746.555
I. Programes d'intervenció socioeducativa adreçats a infants i adolescents en situació de risc I1. Servei de suport a les famílies amb infants de 0 a 3 anys en situació de risc I2. Servei d'atenció diürna (servei de centre obert) I3. Servei d'intervenció en famílies amb infants i adolescents en situació de risc I4. Servei d'acompanyament socioeducatiu per a adolescents en situació de risc I5. Servei d'intervenció socioeducativa itinerant	104	7.020.331	88	3.900.118
Total	211	9.378.459	175	4.887.247

Imports en euros.

Font: Expedients tramitats per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, mitjançant l'aplicació Tramitador d'ajuts i subvencions (TAIS).

2.1.1.1. Mostra seleccionada

La mostra seleccionada¹ per a la fiscalització està representada per seixanta-dos expedients sol·licitats, que representen el 70,6% dels imports atorgats per la DGAIA l'any 2016 en el marc de les línies d'acció B, C i I.

Quadre 4. Mostra seleccionada. Exercici 2016

Beneficiari	Import sol·licitat	Import atorgat
Línia d'acció B		
Fundació Catalana de l'Esplai	30.500	13.477
Club Infantil Juvenil Sanfeliu – Sant Ildefons	31.000	3.255
Associació Trèvol, Educació i Acció Social	8.000	0
Centre d'Esplai El Nus	3.200	0
Asociación América, España, Solidaridad y Cooperación – AESCO	43.779	0
Comunitat Parc Sanitari Sant Joan de Déu	21.703	0
Associació No al Acoso Escolar! Stop Bullying!	14.400	0
Asociación SAF Group	76.368	0
Línia d'acció C		
Salesians Sant Jordi	150.588	108.000
Fundació Privada Obra Social Comunitària Bellvitge – OSCOBE	59.000	53.000
Associació Centre de Formació i Prevenció	55.256	36.000
Escola Pia Calassanci	40.000	36.000
Fundació TRESA	42.772	28.588
Associació Pro-persones amb Disminució Psíquica de la Conca de Barberà	46.009	16.000
Casal dels Infants per a l'Acció Social als Barris	32.000	23.233
Fundació Marianao	39.000	21.700
Fundación Intermedia	23.275	21.700
Càritas Diocesana de Girona	25.000	16.000
Fundació privada Engrunes	16.000	16.000
Associació per la Recerca d'Ocupació i el Desenvolupament de l'Economia Social	10.000	0
Comunidad de Hermanas Teresianas- Llar Enric d'Ossó	5.726	0
Grup d'Esplai Blanquerna	16.219	0
Línia d'acció I		
Salesians Sant Jordi	889.857	574.112
Casal dels Infants per a l'Acció Social als Barris	281.080	219.770
Fundació Catalana de l'Esplai	250.342	156.220
Fundació Centre Obert Joan Salvador Gavina	160.000	142.031
Associació Club d'Esplai la Florida	182.000	128.381

1. Selecció feta per mostreig per unitat monetària.

Beneficiari	Import sol·licitat	Import atorgat
Associació Compartir Grup Social Marista	125.618	122.918
Associació Educativa Itaca	194.100	120.029
Associació Educativa Integral del Raval	138.036	111.460
Club Infantil Juvenil Sanfeliu - Sant Ildefons	148.300	109.637
Associació Centre Educatiu ESCLAT	137.000	102.728
Fundación Adsis	120.000	101.058
Fundació Marianao	104.305	91.901
Integració Social de Menors, SCCL – ISOM	148.637	85.234
Associació Club d'Esplai Pubilla Cases Can Vidalet	129.981	81.907
Fundación Privada María Auxiliadora	84.947	73.574
Associació l'Esquitx	96.600	71.782
Fundació Mans a les Mans	84.550	67.727
Fundació Mossèn Frederic Bara i Cortiella, Moviment Coordinat de Promoció AEMA, SCCL	152.766	59.187
Fundació Carles Blanch	144.921	57.421
Fundació Privada Pare Manel	80.000	55.152
Fundació Quatre Vents, Fundació Privada	70.000	54.700
Fundació Privada Inserció, Desenvolupament i Acompanyament – IDEA	80.650	53.336
Fundació Privada Catalana Comtal	58.500	52.402
Fundació Privada Escola Sant Vicenç de Paül	70.000	51.338
ESCLAT, Associació Solidaritat i Servei Santa Teresina	60.000	50.000
Fundació Champagnat, Fundació Privada	61.800	49.629
Creu Roja Espanyola a Catalunya	70.000	48.348
Fundació Privada La Vinya d'Acció Social	42.000	41.169
Fundació Privada Viarany	50.000	35.000
Fundación Instituto de Reinserción Social – IRES	19.308	15.462
Associació Educació i Lleure Ubuntu	32.500	15.000
Associació per la salut familiar i comunitària Ventijol	20.000	0
Fundació Albert Espelt Manrique	50.000	0
Salesians Sant Jordi	353.034	0
Fundació Privada Rosa Oriol	15.038	0
Fundació Privada Portal	40.000	0
Club Infantil Juvenil Sanfeliu – Sant Ildefons	148.300	0
Associació Educativa Itaca	194.100	0
Instituto Hijas de María Auxiliadora – Salesianas de San Juan Bosco	30.000	0
Total	6.006.559	3.451.760

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

De la mostra fiscalitzada, cal fer les observacions següents:

a) Concurrencia amb altres subvencions, ajuts o ingressos

Les activitats incloses en els expedients fiscalitzats han estat sovint finançades, a més de amb la subvenció de la DGAIA, amb fons propis i/o per altres subvencions i recursos concedits pel mateix Departament, per altres organismes de la Generalitat i/o per altres administracions.

L'acreditació de la justificació de l'import, la procedència i l'aplicació d'aquests altres fons a les activitats subvencionades es fa mitjançant una autodeclaració responsable del beneficiari. La DGAIA pot verificar la declaració pel que fa als imports aportats per la Generalitat. Tanmateix, quan es tracta de subvencions concedides per altres administracions o entitats de fora de l'àmbit de la Generalitat, la DGAIA no té instaurat cap circuit que permeti acreditar la conformitat de les dades de la concurrència declarada o de la no declarada.

b) Valoració de les sol·licituds

Les Bases de la convocatòria recullen els criteris de valoració de les sol·licituds presentades per cada línia de subvenció (B, C i I), i estableixen com a requisit necessari per poder rebre la subvenció l'obtenció d'un mínim del 50% de la puntuació màxima establerta per cada programa.

La fiscalització ha posat de manifest que un dels criteris de valoració previstos a les bases de la convocatòria ha estat puntuat mitjançant subcriteris parcials de ponderació aplicats de forma no sempre homogènia.

c) Assignació dels imports subvencionats

La quantia de les subvencions atorgades per a les accions incloses a les línies B i I és proporcional a la puntuació obtinguda durant la fase de valoració i a les places registrades en cada entitat.

Pel que fa a la línia C, els imports atorgats a les entitats s'assignen, de forma diferent a les línies B i I. Un cop obtinguts els punts s'aplica una forquilla que assigna les quanties de la subvenció. Tanmateix els salts en els nivells de la forquilla de les puntuacions no guarden una relació amb els increments de les quantitats concedides.

Aquest criteri és contrari al que estableixen les Bases de la convocatòria, d'acord amb les quals l'import de la subvenció destinada a la línia C s'hauria de determinar de forma directament proporcional a la puntuació obtinguda en la valoració de les sol·licituds.

Per a les tres línies de la convocatòria, si l'import a subvencionar en aplicació dels criteris anteriors és inferior a l'atorgat l'any anterior, l'import a concedir s'incrementa fins a l'import de l'any anterior per garantir el manteniment del servei.

Aquest criteri no consta en les Bases de la convocatòria, les quals estableixen que l'import de la subvenció s'ha de determinar en funció dels criteris de valoració previstos, l'activitat realitzada i el nombre de places ateses.

La Sindicatura ha detectat errors en els documents interns del càlcul dels imports de la subvenció atorgada: la puntuació obtinguda segons els criteris de valoració no es correspon amb la obtinguda d'acord amb els informes tècnics que consten a l'expedient tramitat. Els errors detectats afecten catorze accions subvencionades, desenvolupades per vuit entitats beneficiàries.

d) Justificació de les subvencions rebudes i reclamació dels reintegraments

Mitjançant l'Ordre TSF/24/2017, del 20 de febrer, es va ampliar el termini de justificació de les subvencions fins al 6 d'abril del 2017. La Sindicatura ha observat que, tanmateix, en el 60% de les subvencions de la mostra, part dels comptes justificatius i dels justificants acreditatius requerits a les entitats beneficiàries van ser presentats durant el darrer trimestre del 2017. El mes de gener del 2018 estaven pendents de completar les revisions dels justificants de la majoria de les accions subvencionades incloses en la mostra.

D'acord amb la base 17 de la convocatòria de les subvencions, en les d'import superior a 60.000€, els beneficiaris havien d'aportar les factures i altres justificants de despesa juntament amb el compte justificatiu en el termini establert, mentre que per a les subvencions d'import igual o inferior a 60.000€, la DGAIA havia de seleccionar per mostreig els justificants acreditatius que requerís, i concedir als beneficiaris un termini de deu dies hàbils per presentar-los. En aquest cas, els comptes justificatius van ser presentats dins el termini establert, però les entitats beneficiàries van superar el termini de deu dies hàbils per aportar els documents acreditatius de la despesa.

L'article 30 de la Llei general de subvencions, que té caràcter bàsic, disposa que l'incompliment de l'obligació de justificació de la subvenció comporta el reintegrament de la subvenció concedida.

Així mateix, l'article 16 de la Ordre ECO/172/2015, del 3 de juny, que regula les formes de justificació de les subvencions, disposa que la falta de presentació en el termini establert de la justificació comporta la revocació i, si escau, l'exigència del reintegrament.

La Sindicatura no té constància que la DGAIA, en cap cas, hagi iniciat el tràmit de reclamació del reintegrament de les subvencions.

e) Despesa subvencionable

Les despeses més significatives imputades en els comptes justificatius de les activitats subvencionades són les corresponents a les retribucions del personal adscrit al desenvolupament de les accions finançades.

En la fiscalització realitzada, s'ha observat que es produeixen variacions significatives entre el pressupost inicial de la despesa de personal que es presenta en la memòria del projecte de l'activitat, en el moment de la sol·licitud, respecte de la despesa de personal que s'inclou en la justificació del cost de l'acció.

Entre la sol·licitud inicial i la justificació final varia sensiblement el detall de treballadors imputats a l'acció, directament o indirectament vinculats al desenvolupament de l'acció, o bé varien els percentatges de dedicació a l'activitat, percentatges que, d'altra banda, no poden ser verificats amb cap altra documentació acreditativa. En un cas, l'entitat beneficiària va imputar com a cost de l'acció nòmines de dos treballadors que fins aleshores no havien participat en l'activitat i que corresponien al mes d'agost, mes en el qual l'activitat subvencionada no es va desenvolupar.

f) Obligacions de les entitats beneficiàries

Les Bases de la convocatòria estableixen el requisit d'aportar ofertes d'un mínim de tres proveïdors, en cas de despeses subvencionables susceptibles de ser contractades a tercers i per imports superiors a les quanties establertes en la normativa de contractació per al contracte menor, amb caràcter previ a la contractació, i l'obligació d'aportar una justificació en cas que l'elecció no recaigués en la proposta econòmica més avantatjosa. Dos dels expedients de la mostra fiscalitzada incompleixen aquest requisit, amb accions subvencionades per un import conjunt de 194.700 €.

Tant les Bases de la convocatòria com l'Acord de Govern del 22 de juliol del 2014, pel qual s'aprova la Instrucció per a la unificació de criteris en la gestió general de les subvencions tramitades per l'Administració de la Generalitat i els ens que conformen el seu sector públic, disposen que l'incompliment d'aquesta obligació constitueix causa de revocació de la subvenció. Aquest fet no s'ha produït en els casos revisats.

Per altra banda, d'acord amb les Bases de la convocatòria i la normativa vigent en matèria de transparència, les entitats beneficiàries han de comunicar a l'òrgan concedent, mitjançant una declaració responsable, la informació relativa a les retribucions dels seus òrgans de direcció o d'administració, en cas de percebre una subvenció superior a 10.000 €.

En quatre dels expedients de la mostra, amb un import conjunt subvencionat de 123.629 €, no hi ha evidència que s'hagi presentat aquesta declaració durant la tramitació de l'expedient, fet que constitueix causa de revocació de la subvenció, d'acord amb les Bases de la convocatòria. En aquest cas, tampoc s'han revocat les subvencions.

2.1.2. Subvencions directes

El mes de novembre del 2016, la DGAIA va concedir dues subvencions de forma directa, per un total de 36.000 €. El detall és el següent:

Quadre 5. Subvencions excloses de concurrència atorgades per la DGAIA. Exercici 2016

Entitat	Objecte	Pressupost de l'acció	Import sol·licitat	Import atorgat
Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)	Premi Internacional de Recerca en Educació Social Joaquim Grau i Fuster	8.600	3.000	3.000
Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA)	Activitats, esdeveniments, actes de formació i intercanvi en el camp de la prevenció, intervenció i protecció a la infància i l'adolescència i en el suport a les seves famílies	33.000	33.000	33.000
Total		41.600	36.000	36.000

Imports en euros.

La Sindicatura ha fiscalitzat ambdós expedients. Del treball realitzat es fan les observacions següents:

a) Justificació de la despesa

La documentació justificativa de l'aplicació dels fons percebuts no inclou tota la documentació que s'exigia en les resolucions de concessió de les subvencions.

No hi ha constància que, durant la tramitació de l'expedient, aquestes entitats aportessin la Memòria explicativa del compliment de la finalitat de l'activitat finançada, amb les actuacions realitzades i els resultats obtinguts, com s'exigia, en el cas del CEESC, en la Resolució de la concessió, i en el cas de FEDAIA, en el pacte sisè del Conveni formalitzat entre les parts.

Així mateix, en el cas de la subvenció de la FEDAIA també hi manca la liquidació definitiva de l'activitat, amb la motivació de les desviacions respecte del pressupost inicial, que són significatives, i un certificat del representant legal de l'entitat amb la relació de persones, les activitats desenvolupades i la dedicació exacta al projecte subvencionat, d'acord amb el pacte sisè del Conveni d'atorgament de la subvenció.

b) Reconeixement de l'obligació de pagament

La Resolució de concessió de la subvenció atorgada al CEESC preveia que, un cop acreditat el cost total corresponent a l'organització del premi, es reconeixeria l'obligació de pagament del 100% de la subvenció. Aquesta acreditació havia d'anar acompanyada de la documentació que es descriu en l'observació anterior.

La DGAIA va reconèixer l'obligació de pagament dels fons el mes de desembre del 2016, amb la presentació per part del beneficiari del compte justificatiu simplificat. Aquest compte no anava acompanyat de la Memòria explicativa de l'activitat realitzada com

requeria la Resolució de concessió. Per altra banda, la Sindicatura considera que l'acreditació de les despeses i, per tant, l'evidència sobre l'adequada aplicació de la subvenció, no es va completar fins que l'entitat va presentar les factures i altres justificants de les despeses imputades a l'activitat, els mesos de febrer i setembre del 2017.

2.2. PRESTACIONS SOCIALS DE CARÀCTER ECONÒMIC

La Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic de Catalunya, té per objecte, segons l'article 1, regular els ajuts que s'emmarquen en l'ordenament jurídic aplicable a les prestacions econòmiques d'assistència social.

L'àmbit subjectiu de la Llei són les aportacions dineràries fetes per l'Administració de la Generalitat i pels ens locals que tenen com a finalitat atendre determinades situacions de necessitat de les persones que no disposen de recursos econòmics suficients per a afrontar-les i no estan en condicions d'aconseguir aquests recursos o rebre'ls d'altres fonts. Les persones incloses en l'acció protectora d'aquest sistema no formen part de les prestacions del sistema de la Seguretat Social, tot i que se'n poden beneficiar.

Aquestes prestacions es financen íntegrament amb càrrec als pressupostos de la Generalitat, i en són beneficiàries les persones residents legalment a Catalunya² que es troben en situació de necessitat, a les quals s'atorga la prestació amb la finalitat de pal·liar aquesta situació. Les prestacions es poden atorgar amb caràcter de dret subjectiu, amb caràcter de dret de concurrència o amb caràcter d'urgència social.

L'any 2016 la DGAIA va gestionar tres tipus de prestacions econòmiques assistencials amb caràcter de dret subjectiu amb càrrec a les despeses pressupostades en l'article 48 del seu pressupost (vegeu el quadre 8). En tots els casos, la prestació té el caràcter subjectiu per al beneficiari, quan aquest reuneix els requisits fixats per la Llei que crea i regula la prestació. En concret, les prestacions de la DGAIA fiscalitzades van ser les següents:

- a) Prestació per a l'acolliment de menors d'edat tutelats per la Generalitat
- b) Prestació per a menors d'edat en situació de risc
- c) Prestació per a joves extutelats

El mes de desembre del 2016, el nombre de prestacions tramitades per la DGAIA va ser de 3.887. Les aportacions dineràries satisfetes durant l'any 2016 per atendre els tres tipus de prestacions van ser de 21,03M€. En el quadre següent es desglossen els imports satisfets i el nombre de prestacions segons la prestació:

2. En el cas dels menors tutelats, el domicili de la persona o família acollidora pot ser fora de Catalunya.

Quadre 6. Prestacions imputades a l'article 48 atorgades per la DGAIA. Exercici 2016

Tipus de prestació	Import satisfet per la prestació	Nombre d'expedients vius, el desembre del 2016	Edat del menor		
			0-9 anys	10-14 anys	15-18 anys
Acolliment de menors d'edat tutelats	10.501.921	2.253	864	874	515
Menors d'edat en situació de risc	5.124.703	953	471	317	165
Joves extutelats (3 anys)	4.831.418	620			620
Joves extutelats (6 mesos)	574.580	61			61
Total	21.032.622	3.887			

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia, a partir de la informació facilitada per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

Nota: Els expedients tramitats l'any 2016 inclouen altes amb continuïtat (provinents de prestacions concedides en anys anteriors), altes i baixes de l'any 2016 i endarreriments satisfets durant l'any (en cas de drets adquirits amb anterioritat a la resolució d'atorgament de la prestació). Cada expedient correspon a un perceptor.

La Sindicatura ha seleccionat una mostra de setanta-vuit expedients corresponents a aquestes prestacions, mitjançant l'agrupació per atributs i el mètode del mostreig aleatori. Aquesta mostra inclou quaranta expedients corresponents a l'acolliment en família extensa,³ vint-i-tres expedients corresponents a menors en situació de risc, i quinze expedients corresponents a joves extutelats.

A continuació es desenvolupen les característiques de cadascuna de les prestacions i les conclusions de la fiscalització realitzada als expedients de la mostra.

2.2.1. Prestació per a l'acolliment de menors d'edat tutelats per la Generalitat

La prestació per a l'acolliment de menors d'edat tutelats atén les despeses de manteniment d'un menor d'edat tutelat per la Generalitat en situació d'acolliment en família extensa o en família aliena.

Tenen dret a la prestació els menors d'edat tutelats per la Generalitat de Catalunya que estiguin en situació d'acolliment familiar simple o permanent en família extensa o aliena, d'acolliment familiar en unitat convivencial d'acció educativa o d'acolliment preadoptiu de menors amb discapacitat.

3. D'acord amb la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, s'entén per família extensa aquella en què hi ha una relació de parentiu per consanguinitat o afinitat entre l'infant o l'adolescent i la persona acollidora, o un dels membres de la família acollidora, i també amb els convivents amb l'infant o l'adolescent en els darrers dos anys. L'acolliment del menor o l'adolescent en família extensa té preferència respecte a l'acolliment en família aliena, i pot ser simple o permanent, en funció de si la previsió de desemparament és transitòria o definitiva (article 127 i següents).

D'acord amb el Decret 123/2007, del 29 de maig, pel qual es determina el règim aplicable a la sol·licitud i la concessió de les prestacions socials de caràcter econòmic de dret subjectiu, i es concreten els requisits per al reconeixement del dret a les prestacions creades, en desplegament de la Llei 13/2006, del 27 de juliol, per ser perceptor en mesura d'atenció en família extensa o en família aliena o en acolliment preadoptiu no es tindran en compte els ingressos de la família acollidora, mentre que si la mesura és en la pròpia família s'estableix un límit d'ingressos per a aquesta, per tots els conceptes, igual o inferior al percentatge legalment garantit de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya,⁴ límit que s'incrementa amb el nombre de membres de la unitat familiar i en cas d'incloure membres afectats per una discapacitat.

L'import de la prestació consisteix en una quantitat per menor d'edat acollit, establerta per la Llei de pressupostos, que s'abona a la persona o a les persones en qui ha estat delegada la guarda. La prestació s'extingeix, a més de per les causes establertes amb caràcter general,⁵ quan es deixa sense efecte la mesura d'atenció i acolliment del menor; quan aquest arriba a la majoria d'edat o veu reconeguda l'emancipació, o pel fet d'haver-se dictat sentència ferma d'adopció.

L'any 2016 la quantia mensual d'aquesta prestació estava en funció de l'edat del menor o l'adolescent:⁶

Quadre 7. Quantia mensual de la prestació per l'acolliment de menors d'edat tutelats. Exercici 2016

Prestació	Import
Menors d'edat de zero a nou anys	326
Menors d'edat de deu a catorze anys	362
Menors d'edat de quinze anys o més, fins que facin divuit anys	393

Imports en euros.

Font: Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya, exercici 2016.

L'any 2016 la DGAIA va fer aportacions dineràries per atendre aquesta prestació per 10,50M€, import que inclou el pagament d'endarreriments per 601.460€ per drets adquirits amb anterioritat a la resolució d'atorgament de la prestació.

A continuació s'exposa l'observació que es desprèn de la fiscalització de la mostra dels quaranta expedients seleccionats:

4. Per a l'exercici del 2016, l'indicador de renda de suficiència de Catalunya, establert per l'article 15.2 de la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, es fixa en 7.967,73€ anuals.

5. La mort del beneficiari la pèrdua permanent dels requisits de necessitat econòmica, l'engany en l'acreditació dels requisits, la no residència a Catalunya, o qualsevol altra causa que la norma de creació determini.

6. La quantia de la prestació va ser establerta en la disposició addicional catorzena de la Llei 1/2012, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, i continuava vigent l'any 2016.

Aspectes formals

D'acord amb l'article 4.5 del Decret 123/2007, les sol·licituds d'aquest tipus de prestacions s'han de resoldre i notificar en el termini de tres mesos a comptar des de la data de la seva presentació.

En onze dels quaranta expedients analitzats la resolució de concessió de la prestació ha excedit aquest termini.

2.2.2. Prestació per a menors d'edat en situació de risc

La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, defineix per situació de risc aquella situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats i perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar (la manca d'atenció física o psíquica per part dels progenitors, la manca d'escolarització en edat obligatòria o el conflicte obert i crònic entre els progenitors, entre altres).

Aquesta Llei també determina que l'Administració de la Generalitat exerceix la protecció sobre els infants i els adolescents desemparats mitjançant el departament que té atribuïda aquesta competència, mentre que l'Administració local ha d'intervenir si detecta una situació de risc d'un infant o adolescent que estigui en el seu territori i adoptar les mesures adequades, de conformitat amb la regulació establerta per la llei i la normativa de la Generalitat que la desenvolupa i la legislació en matèria de serveis socials.

La prestació atén les despeses de manteniment d'un menor d'edat en situació de risc respecte al qual s'hagi formalitzat el compromís socioeducatiu corresponent.

Aquest compromís és fruit de l'estudi de la situació del menor i va adreçat als progenitors o als titulars de la tutela, per orientar en la superació del risc que envolta l'infant o l'adolescent. Ha de contenir la descripció i l'acreditació de la situació de risc, la seva avaluació i la concreció de les mesures que s'aplicaran des dels serveis socials bàsics o des d'altres serveis especialitzats per a la superació de la situació perjudicial.

D'altra banda els equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA)⁷, o els ens locals

7. L'Ordre del 27 d'octubre de 1987, del conseller de Sanitat i Seguretat Social, estableix el règim jurídic dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència en alt risc social, entesos com a equips interdisciplinaris especialitzats, propis de la Generalitat, formats per professionals de l'àmbit psicològic, pedagògic i social amb funcions d'atenció individualitzada, de suport comunitari, de col·laboració institucional i de suport als professionals. L'àmbit d'actuació d'aquests equips és municipal a Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona i en aquells municipis de més de 140.000 habitants, o bé supracomarcal en la resta.

competents, han de vetllar, entre altres, pel compliment de les obligacions; informar i assessorar els progenitors, tutors o guardadors dels drets i les condicions de la prestació associada a la situació de risc; tramitar la signatura del compromís socioeducatiu; tramitar la pròrroga o la resolució de la finalització de la prestació, si és el cas, i comunicar aquests fets als equips referents de la DGAIA.

Tenen dret a la prestació els menors d'edat que hagin estat valorats en situació de risc, respecte als quals s'hagi formalitzat el compromís socioeducatiu corresponent i la unitat familiar dels quals disposi d'uns ingressos, per tots els conceptes, iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència. Aquest límit d'ingressos s'incrementa un 30% per cada membre de la unitat familiar a partir del segon menor d'edat en situació de risc.

L'import de la prestació consisteix en una quantitat per menor d'edat en risc, establerta per la Llei de pressupostos, que s'abona a la persona o a les persones que exerceixin la guarda. S'extingeix, a més de per les causes establertes amb caràcter general, per la finalització del compromís socioeducatiu i la pèrdua dels seus efectes, per l'incompliment d'aquest compromís o pel fet d'arribar a la majoria d'edat o veure reconeguda l'emancipació.

L'any 2016 la prestació destinada al primer o únic menor d'edat en situació de risc de la unitat familiar estava en funció de l'edat del menor o l'adolescent:⁸

Quadre 8. Quantia mensual de la prestació per a menors d'edat en situació de risc. Exercici 2016

Prestació	Import
Menors d'edat de zero a nou anys	326
Menors d'edat de deu a catorze anys	362
Menors d'edat de quinze anys o més, fins que facin divuit anys	393

Imports en euros.

Font: Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya, exercici 2016.

En la prestació destinada al segon menor d'edat en situació de risc de la unitat familiar, els imports anteriors s'han de minorar en un 25%, i en la prestació destinada al tercer menor d'edat i els següents, en un 50%.

El mes de desembre del 2016 la DGAIA va tramitar un total de nou-cents cinquanta-tres expedients per la prestació a menors d'edat en situació de risc. L'any 2016 va fer aportacions dineràries per aquesta prestació per 5,12 M€, import que inclou el pagament d'endarreriments per 1,07 M€ per drets adquirits amb anterioritat a la resolució d'atorgament de la prestació.

8. La quantia de la prestació va ser establerta en la disposició addicional quinzena de la Llei 1/2012, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, i continuava vigent l'any 2016.

Les observacions que es desprenen de la fiscalització de la mostra dels vint-i-tres expedients seleccionats són les següents:

a) Aspectes formals

En catorze dels vint-i-tres expedients analitzats la resolució de concessió de la prestació excedeix el termini de tres mesos, a comptar des de la data de presentació de la sol·licitud, que estableix l'article 4.5 del Decret 123/2007, del 29 de maig, regulador del règim aplicable a la sol·licitud i concessió de les prestacions socials de caràcter econòmic de dret subjectiu.

b) Prestacions destinades al segon menor i següents

En les prestacions destinades al segon menor d'edat i al tercer menor d'edat i els següents en situació de risc dins la mateixa unitat familiar, no s'apliquen les reduccions del 25% i 50%, respectivament, contràriament al que disposa la Llei general de pressupostos de la Generalitat de Catalunya.

c) Seguiment del compromís socioeducatiu

El compromís socioeducatiu subscrit entre l'EAIA o l'ens local i els progenitors o amb els titulars de la tutela o la guarda del menor, té, amb caràcter general, un termini de vigència d'un any, susceptible de pròrrogues. Les seves clàusules estableixen que l'EAIA responsable del seguiment del compromís ha d'elaborar un informe semestral sobre el seu compliment.

Tanmateix, en els expedients revisats no hi ha constància dels informes semestrals de seguiment del menor. En la major part dels expedients analitzats l'informe de l'EAIA és anual i coincideix amb el termini de venciment del compromís subscrit o la pròrroga formalitzada. Cal tenir en compte que la normativa disposa que la prestació abonada queda subjecta a la vigència del compromís socioeducatiu i al seu compliment.

d) Causes d'extinció de la prestació

L'article 9 de la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, estableix que és causa d'extinció automàtica de la prestació, entre altres, la desaparició de la situació de necessitat que l'ha motivat. D'acord amb l'article 15 d'aquesta mateixa llei, la valoració de la situació de necessitat s'ha de fer tenint en compte el patrimoni, els ingressos econòmics i les condicions socials del beneficiari.

Al seu torn, l'article 8 del Decret 123/2007, del 29 de maig, valora la situació de necessitat per manca de recursos econòmics en relació amb els ingressos econòmics propis de l'any anterior.

La fiscalització ha posat de manifest que aquesta comprovació es realitza quan el beneficiari presenta la sol·licitud, però que, un cop concedida la prestació i durant la vigència del compromís socioeducatiu subscrit, no es torna a comprovar. En algun cas, les dades econòmiques que s'han contrastat corresponen a dos exercicis anteriors al de presentació de la sol·licitud, per la impossibilitat d'accedir a dades més actualitzades en les bases de dades consultades.

2.2.3. Prestació per a joves extutelats

La prestació per a joves extutelats atén situacions de necessitat dels joves que han estat tutelats per la Generalitat. Poden ser beneficiaris els joves extutelats, des dels 18 anys i fins que en compleixen 21. L'any 2016, la quantia de la prestació per a joves extutelats va ser equivalent a l'indicador de renda de suficiència, és a dir, 7.967,73 € anuals.

Tenen dret a ser beneficiaris d'aquesta prestació els joves que han estat tutelats per l'òrgan competent en matèria de protecció de menors durant un període mínim de tres anys, en el moment de complir els 18 anys Així mateix, cal que visquin d'una manera autònoma i fora del nucli familiar i no disposin d'uns ingressos iguals o superiors a una vegada i mitja l'indicador de renda de suficiència.

Els joves han de seguir el programa d'inserció vinculat a uns objectius específics establerts per l'òrgan competent de l'Administració de la Generalitat. D'acord amb el Decret 123/2007 l'objectiu del pla d'inserció (o Pla individual de treball) és aconseguir la substitució de la prestació per uns ingressos suficients, procedents d'una activitat laboral continuada. El pla s'estructura en els àmbits d'habitatge, de formació, d'inserció laboral i del seguiment socioeducatiu, i fixa els objectius, les activitats previstes i el període d'execució i els criteris d'avaluació, periòdica i final.

Els joves que compleixin tots els requisits anteriors, excepte el d'haver estat tutelats durant un període de tres anys com a mínim, tenen dret a la prestació temporal limitada a una durada de sis mesos.

El 26 de maig del 2014, l'òrgan de contractació del Departament de Benestar Social i Família va incoar el procediment obert de la gestió, en la modalitat de concessió, del servei de seguiment, acompanyament i suport als joves extutelats per la DGAIA. El mes d'octubre del 2014, el Departament va formalitzar un contracte amb la Fundació Hospital Sant Pere Claver per a la prestació d'aquest servei, amb una vigència prevista fins al 31 de desembre del 2014, prorrogable fins a un màxim de vuit anys més.⁹ L'any 2016 hi havia vigent una pròrroga d'aquest contracte, per 164.644 €, IVA inclòs.

9. Aquest contracte no s'ha fiscalitzat.

El mes de desembre del 2016 la DGAIA va tramitar un total de sis-cents vuitanta-un expedients per la prestació per a joves extutelats,¹⁰. El desglossament és el següent:

Quadre 9. Prestacions per a joves extutelats. Exercici 2016

Prestació	Import satisfet per la prestació	Nombre d'expedients vius, el desembre del 2016
Llarga durada (tres anys)	4.831.418	620
Curta durada (sis mesos)	574.580	61
Total	5.405.998	681

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

El dret a la prestació s'extingeix, a més de per les causes establertes amb caràcter general, pel fet de dur a terme una activitat laboral remunerada, amb una retribució igual o superior a una vegada i mitja l'indicador de renda de suficiència, per l'abandonament del programa d'inserció o per no seguir-ne les pautes, per deixar de viure d'una manera autònoma i fora del nucli familiar, i pel fet de complir 21 anys. En aquest sentit, durant l'any 2016 es va extingir la prestació de dos-cents vint-i-nou joves:

Quadre 10. Extinció de la prestació a joves extutelats. Exercici 2016

Causa	Nombre de casos
Haver complert 21 anys	137
Abandó del Pla individual de treball	20
Esgotament del temps de suspensió*	42
Traspàs a l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats	24
Desaparició de la situació de necessitat	4
Retorn al nucli familiar biològic	1
Mort del beneficiari	1
Total	229

Imports en euros.

Font: Memòria anual d'activitat 2016, Fundació Hospital Sant Pere Claver.

* L'article 16 del Decret 123/2007, del 29 de maig, estableix que són causes de suspensió deixar de residir o de viure a Catalunya i deixar d'atendre injustificadament dos requeriments de l'ens gestor de la prestació per comprovar la continuïtat dels requisits d'accés a la prestació concedida. La suspensió té una durada màxima de tres mesos, i un cop esgotat el període sense que se n'hagi esmenat la causa, la prestació s'extingeix automàticament.

A continuació s'exposen les observacions que es desprenen de la fiscalització de la mostra dels quinze expedients seleccionats:

10. D'acord amb la Memòria d'activitat de l'any 2016 presentada per la Fundació Hospital Sant Pere Claver, dels joves actius el mes de desembre del 2016, només un 25% realitzaven alguna activitat laboral, i d'aquests, el 56% ho feien amb contracte laboral; el 61% compartien habitatge amb algú, majoritàriament amb els avis, i un 69,9% tenien objectius de tipus socioeducatiu a més del formatiu (laboral o d'habitatge).

a) Requisits del dret subjectiu a la prestació

L'article 19 de la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, estableix com un dels requisits per a ser beneficiari de la prestació que els ingressos que percep no siguin iguals o superiors a una vegada i mitja l'indicador de renda de suficiència.

El circuit de comprovació d'aquest requisit no preveu la comprovació dels ingressos que, si escau, pugui percebre de l'activitat laboral.

D'altra banda, aquesta Llei estableix com a requisit dels beneficiaris de qualsevol prestació social de caràcter econòmic la residència legal a Catalunya. Tres dels expedients analitzats corresponen a joves extutelats estrangers amb permisos de residència temporal que caducaven durant el període de vigència de l'abonament de la prestació, però no es té constància que es comprovés o s'acredités la renovació d'aquests permisos.

b) Avaluacions del Pla individual de treball

La revisió dels quinze expedients de la mostra fiscalitzada ha posat de manifest que en set expedients no hi ha constància de la revisió periòdica dels criteris d'avaluació dels objectius i activitats previstos en el Pla individual de treball subscrit amb el jove, o bé aquesta avaluació s'ha realitzat amb una periodicitat superior a la que s'hi establí.

Tres d'aquests expedients corresponen a joves extutelats amb dret a la prestació de curta durada (sis mesos), i els altres quatre expedients, a joves extutelats amb dret a prestació de llarga durada (tres anys).

3. CONCLUSIONS

3.1. OBSERVACIONS

A continuació s'inclouen les observacions més significatives del treball de fiscalització:

1) Subvencions concedides en règim de concurrència: assignació dels imports subvencionats

El càlcul de les quanties atorgades a les entitats beneficiàries de la convocatòria introdueix criteris que no estaven previstos o eren contraris als previstos en les Bases de la convocatòria.

Es van aplicar criteris de càlcul, com el manteniment del servei prestat l'any anterior, que no estaven previstos en les Bases. Així mateix, en algun cas es van aplicar criteris de

càlcul que no eren directament proporcionals a la puntuació obtinguda després de la valoració de les sol·licituds, contràriament al que exigien les Bases de la convocatòria.

En l'anàlisi dels documents de càlcul que justificaven els imports de la subvenció atorgada a les entitats, la Sindicatura ha detectat errors que posen de manifest debilitats en els circuits interns. Els errors detectats afectaven catorze accions subvencionades, desenvolupades per vuit entitats beneficiàries (vegeu l'apartat 2.1.1.1.c).

2) Subvencions concedides en règim de concurrència: tràmit de justificació

Les despeses més significatives imputades en els comptes justificatius de les activitats subvencionades eren les corresponents a les retribucions del personal adscrit al desenvolupament de l'acció finançada. No obstant això, la Sindicatura considera que els circuits de control de la despesa de personal imputada a les accions finançades presenten debilitats.

Entre la sol·licitud inicial i la justificació final el detall de treballadors imputats a l'acció i/o els percentatges de dedicació a l'activitat varien sensiblement, percentatges que, d'altra banda, no podien ser verificats amb cap altra documentació acreditativa. En un cas, es va imputar com a cost de l'acció nòmines de dos treballadors que fins aleshores no havien participat en l'activitat i que corresponien al mes d'agost, en el qual l'activitat subvencionada no es va desenvolupar.

Part dels comptes justificatius i dels justificants acreditatius de les despeses imputades als projectes subvencionats van ser presentats, per les entitats beneficiàries, posteriorment a la data límit d'ampliació del termini de presentació dels documents.

En algun cas s'incomplixen les obligacions de les entitats beneficiàries establertes en les Bases de la convocatòria que fan referència a la normativa de transparència i a la de contractació administrativa.

Les mateixes Bases i també l'Acord de Govern de 22 de juliol del 2014, pel qual s'aprova la Instrucció per a la unificació de criteris en la gestió de les subvencions tramitades per l'Administració de la Generalitat i els ens que conformen el seu sector públic, disposen que l'incompliment d'aquestes obligacions constitueix causa de revocació de la subvenció, fet que no es va produir en els casos esmentats (vegeu els apartats 2.1.1.1.d, e, i f).

3) Subvencions de concessió directa

L'any 2016 la DGAIA va concedir dues subvencions de forma directa per 36.000€. La documentació justificativa de l'aplicació dels fons percebuts no inclou la Memòria explicativa del compliment de la finalitat de l'activitat finançada i, en un dels dos casos, tampoc inclou la liquidació definitiva de l'activitat, exigides en les resolucions de concessió d'aquestes subvencions.

En un cas, l'acreditació definitiva de les despeses, i, per tant, l'evidència sobre l'adequada aplicació de la subvenció, no es va completar fins als mesos de febrer i setembre del 2017 (vegeu els apartats 2.1.2.a i b).

4) Prestació per a l'acolliment de menors d'edat tutelats per la Generalitat

En onze dels quaranta expedients analitzats es va excedir el termini màxim de tres mesos des de la data de presentació de la sol·licitud, per a la resolució de concessió de la prestació, que estableix l'article 4.5 del Decret 123/2007, del 29 de maig, que regula el règim aplicable a la sol·licitud i concessió de les prestacions socials de caràcter econòmic de dret subjectiu (vegeu l'apartat 2.2.1).

5) Prestació per a menors d'edat en situació de risc

En catorze dels vint-i-tres expedients analitzats la resolució de concessió de la prestació excedeix el termini de tres mesos, a comptar des de la data de presentació de la sol·licitud.

Els expedients de la concessió no inclouen els informes semestrals de seguiment del compromís socioeducatiu subscrit en relació al menor. En la majoria dels casos, l'informe dels equips de seguiment del menor és anual i coincideix amb el termini de venciment del compromís subscrit o la pròrroga formalitzada. Cal tenir en compte que la normativa disposa que la prestació abonada per la DGAIA està subjecta a la vigència del compromís socioeducatiu i al seu compliment.

Per altra banda, la situació de necessitat econòmica que motiva el dret a la prestació es comprova quan el beneficiari presenta la sol·licitud, però, durant la vigència del compromís socioeducatiu subscrit, no es torna a comprovar. En algun cas, per impossibilitat d'accedir a dades més actualitzades, les dades econòmiques que s'han contrastat corresponen a dos exercicis anteriors al de la presentació de la sol·licitud.

Finalment, no es van aplicar les reduccions del 25% i 50% en les prestacions pagades al segon menor d'edat, i al tercer menor d'edat i els següents, respectivament, en situació de risc dins la mateixa unitat familiar, contra el que disposa la Llei general de pressupostos de la Generalitat de Catalunya (vegeu l'apartat 2.2.2).

6) Prestació per a joves extutelats

La fiscalització ha posat de manifest mancances en la comprovació i l'evidència del compliment del requisit dels ingressos de l'activitat laboral per ser beneficiari de la prestació o de la residència legal efectiva a Catalunya.

D'altra banda, en set dels quinze expedients analitzats no hi ha constància de la revisió periòdica dels criteris d'avaluació dels objectius i activitats previstos en el Pla individual de

treball subscrit amb el jove, o bé aquesta avaluació es va realitzar amb una periodicitat superior a la que s'hi establia (vegeu l'apartat 2.2.3).

3.2. RECOMANACIONS

A continuació s'inclou un conjunt de recomanacions que podrien contribuir a la millora dels fets assenyalats en l'informe.

1) Subvencions concedides en règim de concurrència: criteris de valoració

La valoració de les sol·licituds de subvencions presentades es va realitzar d'acord amb uns instruments i uns criteris interns no aprovats formalment, mitjançant els quals es van aplicar ponderacions parcials a cadascun dels criteris que preveïen les Bases.

Convindria que els òrgans pertinents del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies aprovessin mitjançant una norma aquest instruments i criteris interns (vegeu l'apartat 2.1.1.1.b).

2) Concurrència amb altres subvencions, ajuts o ingressos

La DGAIA no tenia instaurat cap circuit que permetés acreditar la conformitat de les dades autodeclarades, o de les no declarades, pel beneficiari en els casos en què les activitats subvencionades eren també finançades amb fons propis o amb altres subvencions i recursos concedits per altres administracions o entitats de fora de l'àmbit de la Generalitat. Aquest fet impossibilita tenir la certesa que l'import de la subvenció, conjuntament amb les altres aportacions de fons, no superava el cost de l'activitat subvencionada com exigeix la normativa bàsica en matèria de subvencions.

Un dels mecanismes de comprovació podria ser contrastar aquests ingressos amb els comptes anuals de l'entitat beneficiària (vegeu l'apartat 2.1.1.1.a).

3) Control dels programes i les actuacions subvencionades

Les Bases de la convocatòria preveïen que el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies podia inspeccionar el desenvolupament dels programes i les actuacions subvencionades per comprovar el compliment de l'objecte de la subvenció.

La fiscalització realitzada ha posat de manifest que les actuacions in situ per verificar l'aplicació de les subvencions eren escasses. Un pla d'actuació acurat permetria comprovar la realització per part dels beneficiaris de les activitats subvencionades i el compliment de la finalitat dels fons públics aplicats.

4) Valoració de la situació de necessitat de les persones beneficiàries de prestacions socials de caràcter econòmic

L'article 15 de la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic estableix que la valoració de la situació de necessitat de les persones beneficiàries s'ha de fer tenint en compte el patrimoni, els ingressos econòmics i les condicions socials. Així mateix, l'article 8 del Decret 123/2007, del 29 de maig, disposa que no es dona la situació de necessitat quan la persona sol·licitant és propietària o usufructuària de béns mobles o immobles, llevat de l'habitatge habitual, que per les seves característiques indiquin de forma notòria que existeixen béns materials suficients per atendre la subsistència.

Pel que fa al patrimoni de les persones beneficiàries de prestacions socials de caràcter econòmic la DGAIA no tenia establert cap circuit per comprovar la situació patrimonial del beneficiari. En aquest sentit, seria recomanable poder contrastar, en la mesura de les possibilitats, aquesta informació per evitar possibles concessions de prestacions a persones beneficiàries que no complissin les condicions de necessitat que la prestació requereix.

5) Prestacions socials de caràcter econòmic: auditoria dels serveis externalitzats

En el cas dels joves extutelats que percebien prestacions de caràcter econòmic de la DGAIA, la revisió periòdica dels criteris d'avaluació dels objectius i activitats previstos en els plans individuals de treball subscrits amb els joves, no s'adequava sempre al marc del seu projecte personal. El seguiment i l'avaluació dels objectius marcats és competència de l'entitat adjudicatària de la gestió del servei de seguiment, acompanyament i suport als joves extutelats, la Fundació Hospital Sant Pere Claver, d'acord amb el contracte subscrit l'octubre del 2014.

El plec de prescripcions tècniques del contracte amb la Fundació establia que la DGAIA podia realitzar auditories per verificar el compliment dels compromisos contractuals. Tanmateix, la Sindicatura no té constància que s'hagi fet cap auditoria del servei, tot i que seria recomanable realitzar-les periòdicament.

4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

D'acord amb la normativa vigent, el projecte d'informe de fiscalització va ser tramès al conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, el 20 de setembre del 2018 per complir el tràmit d'al·legacions.

L'ens fiscalitzat va demanar una pròrroga per presentar les al·legacions, i el termini es va ampliar fins al 6 de novembre del 2018.

4.1. AL·LEGACIONS REBUDES

L'escrit d'al·legacions presentat per la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència a la Sindicatura de Comptes es reproduïx literalment a continuació.

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies
**Direcció General d'Atenció
a la Infància i l'Adolescència**

Projecte d'informe de fiscalització de la Sindicatura de Comptes de Catalunya
núm. 7 2017-C Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Exercici 2016

D'acord amb la comunicació de 20 de setembre de 2018 la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA en endavant) presenta al·legacions al projecte d'informe núm. 7 2017-C.

“2.1.1.1. Mostra seleccionada

La mostra seleccionada 1 per a la fiscalització està representada per seixanta-dos expedients sol·licitats, que representen el 70,6% dels imports atorgats per la DGAIA l'any 2016 en el marc de les línies d'acció B, C i I.

De la mostra fiscalitzada, cal fer les observacions següents:

a) Concurrència amb altres subvencions, ajuts o ingressos

Les activitats incloses en els expedients fiscalitzats han estat sovint finançades, a més de amb la subvenció de la DGAIA, amb fons propis i/o per altres subvencions i recursos concedits pel mateix Departament, per altres organismes de la Generalitat i/o per altres administracions.

En aquest sentit, l'acreditació de la justificació de l'import, procedència i aplicació d'aquests altres fons a les activitats subvencionades es fa mitjançant una autodeclaració responsable del beneficiari. La DGAIA pot verificar la declaració pel que fa als imports aportats per la Generalitat. Tanmateix, quan es tracta de subvencions concedides per altres administracions o entitats de fora de l'àmbit de la Generalitat, la DGAIA no té instaurat cap circuit que permeti acreditar la conformitat de les dades de la concurrència declarada o de la no declarada.”

A les bases d'aquesta convocatòria es preveu a l'article 20.1 “L'òrgan concedent té la facultat de revisar els ajuts concedits i modificar les resolucions de concessió en el cas d'alteració de les condicions o de l'obtenció concurrent d'altres ajuts”.

Les subvencions concedides per altres administracions o entitats de fora de l'àmbit de la Generalitat es comprova amb els segells d'imputació als justificants originals, tal com indica a la Ordre d'1 d'octubre de 1997, sobre tramitació, justificació i control d'ajuts i subvencions. En concret al seu article 11: els originals que es sol·liciten a l'entitat per justificar la subvenció se segellen per assegurar-se que no siguin utilitzats per diverses subvencions *“Artículo 11. Los justificantes originales los debe sellar el órgano gestor del departamento, con especificación del órgano que concede la subvención, de la subvención otorgada y del importe y/o el porcentaje subvencionado. Las copias de los justificantes se han de autenticar. Cuando el elevado número de justificantes de escasa cuantía y la especificidad de la subvención lo requieran, la Intervención General, a propuesta del departamento, podrá establecer otros mecanismos con el fin de asegurarse la correcta justificación y con el fin de que los mismos comprobantes no sean utilizados para diversas subvenciones.”*

“b) Valoració de les sol·licituds

Les Bases de la convocatòria recullen els criteris de valoració de les sol·licituds presentades per cada línia de subvenció (B, C i I), i estableixen com requisit necessari per poder rebre la subvenció l'obtenció d'un mínim del 50% de la puntuació màxima establerta per cada programa.

La fiscalització ha posat de manifest que un dels criteris de valoració previstos a les bases de la convocatòria ha estat puntuat mitjançant subcriteris parcials de ponderació aplicats de forma no sempre homogènia.”

Efectivament, a més dels criteris de valoració previstos a les bases, es disposa de subcriteris de valoració parcial de puntuació aplicables a totes les línies i que utilitzen els quatre Serveis Territorials, l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats i la Secció de Programes de Foment i Assumptes Administratius del Servei de Gestió Administrativa per homogeneïtzar les valoracions a tot el territori. Aquests criteris pretenen homogeneïtzar i facilitar la valoració dels diferents projectes presentats.

El cas referenciat és un error material que afectava al criteri G de la línia I ponderat sobre 10 quan havia de ser sobre 5.

“c) Assignació dels imports subvencionats

La quantia de les subvencions atorgades per a les accions incloses a les línies B i I és proporcional a la puntuació obtinguda durant la fase de valoració i a les places registrades en cada entitat.”

“Pel que fa a la línia C, els imports atorgats a les entitats s'assignen, de forma diferent a les línies B i I. Un cop obtinguts els punts s'aplica una forquilla que assigna les quanties de la subvenció. Tanmateix els salts en els nivells de la forquilla de les puntuacions no guarden una relació amb els increments de les quantitats concedides.

Aquest criteri és contrari al que estableixen les Bases de la convocatòria, d'acord amb les quals l'import de la subvenció destinada a la línia C s'hauria de determinar

de forma directament proporcional a la puntuació obtinguda en la valoració de les sol·licituds.”

“Per a les tres línies de la convocatòria, si l'import a subvencionar en aplicació dels criteris anteriors és inferior a l'atorgat l'any anterior, l'import a concedir s'incrementa fins a l'import de l'any anterior per tal de garantir el manteniment del servei.”

“Aquest criteri no consta a les Bases de la convocatòria, les quals estableixen que l'import de la subvenció s'ha de determinar en funció dels criteris de valoració previstos, l'activitat realitzada i el nombre de places ateses.”

“La Sindicatura ha detectat errors en els documents interns del càlcul dels imports de la subvenció atorgada: la puntuació obtinguda segons els criteris de valoració no es correspon amb la obtinguda d'acord amb els informes tècnics que consten a l'expedient tramitat. Els errors detectats afecten a catorze accions subvencionades, desenvolupades per vuit entitats beneficiàries.”

D'acord amb les bases entenem que només la línia I2 estableix que la quantia de les subvencions atorgades és proporcional als punts i a les places registrades. Hem d'assenyalar que “proporcionalment” no té el mateix significat que “directament proporcional” (que és un criteri matemàtic).

A la convocatòria de l'any 2017 ja es va fer constar el següent text que entenem resol la observació de la sindicatura: “Per tota la línia C s'atorgarà un mínim del 50% del crèdit de la partida pressupostària establert per aquesta línia de subvenció proporcionalment en funció del número de joves atesos, i el percentatge restant es distribuirà proporcionalment en funció de la puntuació obtinguda d'acord als criteris de valoració”.

Pel que fa al manteniment del servei entenem que aquest criteri sí que consta a la filosofia i objectius de les bases tal com es desprèn al primer apartat de l'annex 1 “L'objecte d'aquesta Ordre és regular el procediment de concessió de subvencions de projectes i activitats a entitats de l'àmbit d'afers socials, inclusió social, famílies, joventut, infància, associacionisme, voluntariat, acció comunitària i atenció a la comunitat gitana, igualtat, migracions i ciutadania i de **programes de manteniment de serveis** i establiments de serveis socials que defineix l'actual Cartera de serveis socials a Catalunya, en els àmbits competencials del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies que es concreten en aquesta Ordre.”

“d) Justificació de les subvencions rebudes i reclamació dels reintegraments

Mitjançant l'Ordre TSF/24/2017, del 20 de febrer, es va ampliar el termini de justificació de les subvencions fins al 6 d'abril del 2017. Tanmateix, la Sindicatura ha observat que, en el 60% de les subvencions de la mostra, part dels comptes justificatius i dels justificants acreditatius requerits a les entitats beneficiàries van ser presentats durant el darrer trimestre del 2017. El mes de gener del 2018 estaven pendents de completar les revisions dels justificants de la majoria de les accions subvencionades incloses en la mostra.

D'acord amb la base 17 de la convocatòria de les subvencions, en les d'import superior als 60.000€, els beneficiaris havien d'aportar les factures i altres justificants de despesa juntament amb el compte justificatiu en el termini establert, mentre que per a les subvencions d'import igual o inferior als 60.000€, la DGAIA havia de seleccionar per mostreig els justificants acreditatius que requerís, i concedir als beneficiaris un termini de deu dies hàbils per a presentar-los. En aquest cas, els comptes justificatius van ser presentats dins el termini establert, però les entitats beneficiàries van superar el termini de deu dies hàbils per aportar els documents acreditatius de la despesa.

En aquest sentit, l'article 30 de la Llei General de Subvencions, que té caràcter bàsic, disposa que l'incompliment de l'obligació de justificació de la subvenció comporta el reintegrament de la subvenció concedida.”

“En el mateix sentit, l'article 16 de la Ordre ECO/172/2015, del 3 de juny, que regula les formes de justificació de les subvencions, disposa que la falta de presentació en el termini establert de la justificació comporta la revocació i, en el seu cas, l'exigència del reintegrament.

La Sindicatura no té constància que la DGAIA, en cap cas, hagi iniciat el tràmit de reclamació del reintegrament de les subvencions.”

La DGAIA ha prioritzat el compliment de la finalitat de la subvenció per la importància dels objectius del projectes subvencionats, tot i que també s'ha comprovat l'aplicació dels fons percebuts a l'objecte de la subvenció.

Si finalment l'entitat no ha justificat en temps i forma s'inicien els corresponents procediments de reclamació del reintegrament de les subvencions.

“e) Despesa subvencionable

Les despeses més significatives imputades en els comptes justificatius de les activitats subvencionades són les corresponents a les retribucions del personal adscrit al desenvolupament de les accions finançades.

En la fiscalització realitzada, s'observa que es produeixen variacions significatives entre el pressupost inicial de la despesa de personal que es presenta en la memòria del projecte de l'activitat, en el moment de la sol·licitud, respecte de la despesa de personal que s'inclou en la justificació del cost de l'acció.

En aquest sentit, entre la sol·licitud inicial i la justificació final varien sensiblement el detall de treballadors imputats a l'acció, directament o indirectament vinculats al desenvolupament de l'acció, o bé varien els percentatges de dedicació a l'activitat, percentatges que, d'altra banda, no poden ser verificats amb cap altra documentació acreditativa.”

Respecte la justificació amb retribucions de personal, quan es valora la sol·licitud, es comprova que l'equip sigui coherent amb el projecte i amb els usuaris previstos i

a la fase de justificació es comprova que l'equip sigui coherent amb la memòria i amb els usuaris efectivament atesos. Poden haver variacions entre l'equip presentat a la fase de sol·licitud i l'equip presentat a la fase de justificació i es poden donar per correctes.

Entenem que un equip és adequat per portar a terme l'activitat subvencionada si el rati i la categoria professional són adequats tant a l'atenció i als resultats esperats com al nombre d'usuaris atesos, podent existir variacions entre lo previst i lo executat ja que és habitual que el professional estigui adscrit/a a varis projectes/serveis (la dedicació diària per projecte/servei sol ser de mitja jornada o inferior sobretot en període lectiu on només es pot intervenir a la sortida de l'escola) fet que facilita variacions de personal i de % de dedicació, que reparteix la seva jornada donant un cop de mà allà on sigui més necessari pel perfil de cada infant/adolescent/família atesa.

Cal dir també que el nombre d'usuaris del projecte inicial pot variar al llarg de l'any amb altes no previstes per derivacions externes o baixes no previstes, que impacta al rati i per tant al nombre i dedicació de professionals necessari pel projecte /servei.

No obstant això per aquestes desviacions pressupostàries farem que les entitats facin servir la possibilitat establerta a les bases de reformular el projecte i adaptar el pressupost presentat a la finalitat de la subvenció.

“f) Obligacions de les entitats beneficiàries

Les Bases de la convocatòria estableixen el requisit d'aportar ofertes d'un mínim de tres proveïdors, en cas de despeses subvencionables susceptibles de ser contractades a tercers i per imports superiors a les quanties establertes en la normativa de contractació per al contracte menor, amb caràcter previ a la contractació, així com l'obligació d'aportar una justificació en cas que l'elecció no recaigués en la proposta econòmica més avantatjosa. Dos dels expedients de la mostra fiscalitzada incompleixen aquest requisit, amb accions subvencionades per import conjunt de 194.700€.

Tant les Bases de la convocatòria com l'Acord de Govern del 22 de juliol del 2014, pel qual s'aprova la Instrucció per a la unificació de criteris en la gestió general de les subvencions tramitades per l'Administració de la Generalitat i els ens que conformen el seu sector públic, disposen que l'incompliment d'aquesta obligació constitueix causa de revocació de la subvenció. Aquest fet que no s'ha produït en els casos revisats.”

“Per altra banda, d'acord amb les Bases de la convocatòria i la normativa vigent en matèria de transparència, les entitats beneficiàries han de comunicar a l'òrgan concedent, mitjançant una declaració responsable, la informació relativa a les retribucions dels seus òrgans de direcció o d'administració, en cas de percebre una subvenció superior a 10.000€.

En quatre dels expedients de la mostra, amb un import conjunt subvencionat de 123.629€, no hi ha evidència que s'hagi presentat aquesta declaració durant la trami-

tació de l'expedient, fet que constitueix causa de revocació de la subvenció, d'acord amb les Bases de la convocatòria. En aquest cas, tampoc s'han revocat les subvencions.”

La documentació reclamada ja es troba a l'aplicació TAIS. No s'ha hagut d'iniciar cap revocació donat que no s'ha superat el termini de quinze dies del requeriment. Per a properes convocatòries dins de les prioritats de revisió també s'inclouran les de les obligacions de les entitats beneficiàries.

“2.1.2. Subvencions directes

El mes de novembre del 2016, la DGAIA va concedir dues subvencions de forma directa, per import total de 36.000€.

a) Justificació de la despesa

La documentació justificativa de l'aplicació dels fons percebuts no inclou tota la documentació que s'exigia en les resolucions de concessió de les subvencions.

En aquest sentit, no hi ha constància que, durant la tramitació de l'expedient, aquestes entitats aportessin la memòria explicativa del compliment de la finalitat de l'activitat finançada, amb les actuacions realitzades i els resultats obtinguts, com s'exigia, en el cas del CEESC, en la Resolució de la concessió, i en el cas de FEDAIA, en el pacte sisè del Conveni formalitzat entre les parts.

Així mateix, en el cas de la subvenció de la FEDAIA també hi manca la liquidació definitiva de l'activitat, amb la motivació de les desviacions respecte del pressupost inicial, que són significatives, i un certificat del representant legal de l'entitat amb la relació de persones, les activitats desenvolupades i la dedicació exacta al projecte subvencionat, d'acord amb el pacte sisè del Conveni d'atorgament de la subvenció.”

En el cas del CEESC la memòria explicativa no es trobava en termini a l'aplicació TAIS però sí que es trobava en mans de l'òrgan gestor. La documentació justificativa completa es troba ja a l'aplicació TAIS.

“b) Reconeixement de l'obligació de pagament

La Resolució de concessió de la subvenció atorgada al CEESC preveia que, un cop acreditat el cost total corresponent a l'organització del premi, es procediria al reconeixement de l'obligació de pagament del 100% de la subvenció. Aquesta acreditació havia d'anar acompanyada de la documentació que es descriu en l'observació anterior.

La DGAIA va reconèixer l'obligació de pagament dels fons el mes de desembre del 2016, amb la presentació per part del beneficiari del compte justificatiu simplificat. Aquest compte no anava acompanyat de la memòria explicativa de l'activitat realitza-

da, com requeria la Resolució de concessió Per altra banda, la Sindicatura considera que l'acreditació de les despeses i, per tant, l'evidència sobre l'adequada aplicació de la subvenció, no es va completar fins que l'entitat va presentar les factures i altres justificants de les despeses imputades a l'activitat, els mesos de febrer i setembre del 2017.”

La DGAIA va reconèixer l'obligació de pagament perquè l'entitat es trobava al corrent de deutes (que inclou Seguretat Social i Hisenda) i perquè es va poder revisar i donar per correctes la memòria i les factures i nòmines del compte justificatiu. Aquesta documentació no es trobava en termini a l'aplicació TAIS però sí que es trobava en mans de l'òrgan gestor. La documentació que l'entitat va presentar al febrer 2017 eren els TC i M111 (documentació referent a la Seguretat Social i al IRPF) i ja es troben a l'aplicació TAIS.

“3. CONCLUSIONS

3.1. OBSERVACIONS

A continuació s'inclouen les observacions més significatives que s'han trobat durant el treball de fiscalització:

- 1) Subvencions concedides en règim de concurrència: assignació dels imports subvencionats

El càlcul de les quanties atorgades a les entitats beneficiàries de la convocatòria introdueix criteris que no es troben previstos o són contraris als previstos en les Bases de la convocatòria.

En aquest sentit, s'han aplicat criteris de càlcul, com són el manteniment del servei prestat l'any anterior, que no es trobaven previstos en les Bases.”

Les al·legacions respecte aquesta qüestió s'han fet als apartats previs a les conclusions. Indicar que s'ha fet proposta per part de la DGAIA de nou redactat a les bases de la convocatòria de 2019 per major claredat i transparència.

“Així mateix, en algun cas s'han aplicat criteris de càlcul que no eren directament proporcionals a la puntuació obtinguda després de la valoració de les sol·licituds, com exigien les Bases de la convocatòria.”

Les al·legacions respecte aquesta qüestió s'han fet als apartats previs a les conclusions.

“En l'anàlisi dels documents de càlcul que justifiquen els imports de la subvenció atorgada a les entitats, la Sindicatura ha detectat errors que posen de manifest debilitats en els circuits interns. Els errors detectats afecten a catorze accions subvencionades, desenvolupades per vuit entitats beneficiàries (vegeu l'apartat 2.1.1.1.c).”

“2) Subvencions concedides en règim de concurrència: tràmit de justificació

Les despeses més significatives imputades en els comptes justificatius de les activitats subvencionades són les corresponents a les retribucions del personal adscrit al desenvolupament de l'acció finançada. No obstant això, la Sindicatura considera que els circuits de control de la despesa de personal imputada a les accions finançades presenten debilitats.

En aquest sentit, entre la sol·licitud inicial i la justificació final el detall de treballadors imputats a l'acció i/o els percentatges de dedicació a l'activitat varien sensiblement, percentatges que, d'altra banda, no poden ser verificats amb cap altra documentació acreditativa. En un cas, s'ha imputat com a cost de l'acció nòmines de dos treballadors que fins aleshores no havien participat en l'activitat i que corresponien al mes d'agost, en el qual l'activitat subvencionada no es va desenvolupar.

Part dels comptes justificatius i dels justificants acreditatius de les despeses imputades als projectes subvencionats van ser presentats, per les entitats beneficiàries, posteriorment a la data límit d'ampliació del termini de presentació dels documents.”

En algun cas s'incomplixen les obligacions de les entitats beneficiàries establertes en les Bases de la convocatòria que fan referència a la normativa de transparència i a la de contractació administrativa.

Les pròpies Bases i també l'Acord de Govern de 22 de juliol del 2014, pel qual s'aprova la Instrucció per a la unificació de criteris en la gestió de les subvencions tramitades per l'Administració de la Generalitat i els ens que conformen el seu sector públic, disposen que l'incompliment d'aquestes obligacions constitueix causa de revocació de la subvenció, fet que no es va produir en els casos esmentats (vegeu els apartats 2.1.1.1.d, e, i f).”

Les al·legacions a les qüestions referents a la justificació indicades aquí s'han fet als apartats previs a les conclusions.

“3) Subvencions de concessió directa

L'any 2016 la DGAIA va concedir dues subvencions de forma directa per 36.000 €. La documentació justificativa de l'aplicació dels fons percebuts no inclou la memòria explicativa del compliment de la finalitat de l'activitat finançada i, en un dels dos casos, tampoc inclou la liquidació definitiva de l'activitat, exigides en les resolucions de concessió d'aquestes subvencions.

En un cas, l'acreditació definitiva de les despeses, i, per tant, l'evidència sobre l'adequada aplicació de la subvenció, no es va completar fins als mesos de febrer i setembre del 2017 (vegeu els apartats 2.1.2.a i b).”

Les al·legacions a les qüestions referents a les subvencions directes indicades aquí s'han fet als apartats previs a les conclusions.

“4) Prestació per a l’acolliment de menors d’edat tutelats per la Generalitat

En onze dels quaranta expedients analitzats s’excedeix el termini màxim de tres mesos des de la data de presentació de la sol·licitud, per a la resolució de concessió de la prestació, que estableix l’article 4.5 del Decret 123/2007, de 29 de maig, que regula el règim aplicable a la sol·licitud i concessió de les prestacions socials de caràcter econòmic de dret subjectiu (vegeu l’apartat 2.2.1).”

Cal tenir en compte que l’article esmentat també estableix que si no es duu a terme la concessió i notificació en el termini establert, la sol·licitud s’entén desestimada, el que permet a la persona sol·licitant iniciar les accions que consideri oportunes.

“5) Prestació per a menors d’edat en situació de risc”

Primer paràgraf.

“En catorze dels vint-i-tres expedients analitzats la resolució de concessió de la prestació excedeix el termini de tres mesos, a comptar des de la data de presentació de la sol·licitud.”

Cal tenir en compte que l’article esmentat també estableix que si no es duu a terme la concessió i notificació en el termini establert, la sol·licitud s’entén desestimada, el que permet a la persona sol·licitant iniciar les accions que consideri oportunes.

D’altra banda també es cert que coincideixen diverses causes en l’elevat nombre d’expedients resolts i notificats excedint el termini establert:

La complexitat de la instrucció de l’expedient requereix la comprovació de les dades econòmiques de les persones del nucli de convivència i aquesta tasca és complexa i llarga. Primer cal identificar el nucli de la persona sol·licitant i no sempre el certificat del padró reflecteix la realitat de la família, i posteriorment cal requerir altres documents.

Segon paràgraf.

“Els expedients de la concessió no inclouen els informes semestrals de seguiment del compromís socioeducatiu subscrit en relació al menor. En la majoria dels casos, l’informe dels equips de seguiment del menor és anual i coincideix amb el termini de venciment del compromís subscrit o la pròrroga formalitzada. En aquest sentit, cal tenir en compte que la normativa disposa que la prestació abonada per la DGAIA queda subjecta a la vigència del compromís socioeducatiu i al seu compliment.”

En els expedients de les prestacions no s’ha d’incloure l’informe de seguiment del compromís socioeducatiu, aquest document consta a l’expedient de l’infant o adolescent.

Les prestacions s’extingeixen en el moment que la DGAIA es informada per part dels Equips d’Atenció a la Infància i l’Adolescència (EAIA’s) dels ens locals de les finalitza-

cions dels compromisos socioeducatiu, mitjançant la resolució expressa de finalització que dicta l'administració local competent.

Quart paràgraf.

“Finalment, no s'ha aplicat les reduccions del 25% i 50% en les prestacions pagades al segon menor d'edat, i al tercer menor d'edat i els següents, respectivament, en situació de risc dins la mateixa unitat familiar, contra el que disposa la Llei general de pressupostos de la Generalitat de Catalunya (vegeu l'apartat 2.2.2).”

Les causes per les quals no s'han aplicat correctament les reduccions del 25% i 50% en les prestacions de la unitat familiar amb més d'un infant en risc ha estat la dificultat en definir un càlcul que contemplés totes les variables que es podien donar. És a dir les sol·licituds de les prestacions d'infants del mateix nucli no sempre es registren a la vegada, perquè tampoc el compromís socioeducatiu es subscriu en el mateix moment, ni en l'ordre cronològic de naixement dels germans.

Aquesta situació que deriva de la realitat, incideix directament en els efectes econòmics de cadascuna de les prestacions, que poden ser diferents i ho són.

L'altre element que també afecta a aquest càlcul és la finalització del compromís, que es pot donar per a cadascun dels infants en moments diferents, i no sempre la informació per part de l'EAIA és immediata o arriba a temps d'aturar el pagament. Afegir o treure un infant del nucli afectarà a les quanties abonades o pendents d'abonar de la resta.

S'està implantant una nova aplicació informàtic que contempla implementar aquest càlcul i que permetrà efectuar aquestes comprovacions.

“6) Prestació per a joves extutelats”

S'està desenvolupant amb l'Àrea TIC un nou sistema d'informació per recollir i deixar constància de totes les actuacions educatives amb el jove per deixar constància fefaent del seu pla de treball. Es preveuen les interfícies necessàries per poder donar compliment a la comprovació d'activitat laboral remunerada i la residència legal efectiva així com qualsevol d'altre aspecte que es pugui resoldre inter-administrativament.

“3.2. RECOMANACIONS

A continuació s'inclou un conjunt de recomanacions que podrien contribuir a la millora dels fets assenyalats en l'informe.

1) Subvencions concedides en règim de concurrència: criteris de valoració

La valoració de les sol·licituds de subvencions presentades s'ha realitzat d'acord amb uns instruments i uns criteris interns no aprovats formalment, mitjançant els

quals es van aplicar ponderacions parcials a cadascun dels criteris que preveuen les Bases.

Convindria que els òrgans pertinents del Departament aprovessin mitjançant una norma aquest instruments i criteris interns (vegeu l'apartat 2.1.1.1.b)."

Es proposarà un circuit d'aprovació de les ponderacions dels criteris publicats a les bases.

"2) Concurrencia amb altres subvencions, ajuts o ingressos

Quan les activitats subvencionades són també finançades amb fons propis o amb altres subvencions i recursos concedits per altres administracions o entitats de fora de l'àmbit de la Generalitat, la DGAIA no té instaurat cap circuit que permeti acreditar la conformitat de les dades autodeclarades, o de les no declarades, pel beneficiari. Aquest fet impossibilita tenir la certesa que l'import de la subvenció, conjuntament amb les altres aportacions de fons, no supera el cost de l'activitat subvencionada, com exigeix la normativa bàsica en matèria de subvencions.

Contrastar aquests ingressos amb els comptes anuals de l'entitat beneficiària podria ser un dels mecanismes de comprovació (vegeu l'apartat 2.1.1.1.a)."

"3) Control dels programes i les actuacions subvencionades

Les Bases de la convocatòria preveuen que el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies podrà inspeccionar el desenvolupament dels programes i les actuacions subvencionades per tal de comprovar el compliment de l'objecte de la subvenció.

La fiscalització realitzada ha posat de manifest que les actuacions in situ per tal de verificar l'aplicació de les subvencions són escasses. Un pla d'actuació acurat permetria comprovar la realització per part dels beneficiaris de les activitats subvencionades i el compliment de la finalitat dels fons públics aplicats."

Ja es dona continuïtat al pla de visites in situ de seguiment fetes al 2018

"4) Valoració de la situació de necessitat de les persones beneficiàries de prestacions socials de caràcter econòmic

L'article 15 de la Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic estableix que la valoració de la situació de necessitat de les persones beneficiàries s'ha de fer tenint en compte el patrimoni, els ingressos econòmics i les condicions socials. Així mateix, l'article 8 del Decret 123/2007, de 29 de maig, disposa que no es dóna la situació de necessitat quan la persona sol·licitant és propietària o usufructuària de béns mobles o immobles, llevat de l'habitatge habitual, que per les seves característiques indiquin de forma notòria que existeixen béns materials suficients per atendre la subsistència.

Pel que fa al patrimoni de les persones beneficiaris de prestacions socials de caràcter econòmic la DGAIA no té establert cap circuit per tal de comprovar la situació patrimonial del beneficiari. En aquest sentit, seria recomanable poder contrastar, en la mesura de les possibilitats, aquesta informació per tal d'evitar possibles concessions de prestacions a persones beneficiàries que no complissin amb les condicions de necessitat que la prestació requereix.”

Respecte a la condició de persona beneficiària, la Llei 13/2006 no estableix concretament a qui s'està referint, però l'article 7 del Decret 123/2007 sí que estableix quines poden ser les persones beneficiàries de les prestacions socials de dret subjectiu: “les que reuneixen les condicions i requisits establerts per la Llei 13/2006”. En aquest sentit la DGAIA ha interpretat que la persona beneficiària és el menor d'edat en situació de risc.

“5) Prestacions socials de caràcter econòmic: auditoria dels serveis externalitzats

En el cas dels joves extutelats que perceben prestacions de caràcter econòmic de la DGAIA, la revisió periòdica dels criteris d'avaluació dels objectius i activitats previstos en els plans individuals de treball subscrits amb els joves, no s'adequa sempre a allò que s'ha previst en el marc del seu projecte personal. El seguiment i l'avaluació dels objectius marcats és competència de l'entitat adjudicatària de la gestió del servei de seguiment, acompanyament i suport als joves extutelats, la Fundació Hospital Sant Pere Claver, d'acord amb el contracte subscrit l'octubre del 2014.

En aquest sentit, el plec de prescripcions tècniques del contracte amb la Fundació estableix que la DGAIA podrà realitzar auditories per verificar el compliment dels compromisos contractuals. Tanmateix, la Sindicatura no té constància que s'hagi fet cap auditoria del servei, tot i que, seria recomanable la seva realització periòdicament.”

Des de l'Àrea de Suport al Jove Tutelat i Extutelat es mantenen reunions setmanals amb la coordinadora de l'equip de la Fundació Sant Pere Claver i mensuals amb tots els professionals de l'equip.

Rosa Maria Perez i Girbent
Subdirectora general d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència

4.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS

Les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes. El text del projecte d'informe no s'ha modificat perquè s'entén que les al·legacions presentades són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment.

